

**การพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา**

**The Development of Moral and Ethical Behavior Based on Cooperative
Learning of Grade 4 Students, Kasetsart University Laboratory School
Kampaeng Saen Campus Educational Research and Development Center**

เพ็ญพิศ กมลสุขยูนยง^{1,*} และ อัญชุลีกร เมืองบุรี²

Penpit Kamolsukyonyong^{1,*} and Anchuleekorn Meangburee²

(วันรับบทความ : 30 พฤษภาคม 2566/วันแก้ไขบทความ : 4 สิงหาคม 2566 /วันตอบรับบทความ : 10 ตุลาคม 2566)

(Received Date : Apr 30th, 2023 / Revised Date : Aug 4th, 2023 / Accepted Date : Oct 10th, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) พัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพ แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้สอน และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 160 คน ปีการศึกษา 2565 และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 114 คน สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ทั้งนักเรียนและผู้สอนเป็นผู้ประเมิน ทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านมีจิตสาธารณะ และด้านรักความเป็นไทย อยู่ในระดับมากที่สุด

¹ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน Email: penpit.k@ku.th

¹ Kasetsart University Laboratory School Kamphaeng Saen Campus Educational Research and Development Center, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Email: penpit.k@ku.th

² โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน Email: anchuleekorn.m@ku.th

² Kasetsart University Laboratory School Kamphaeng Saen Campus Educational Research and Development Center, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Email:anchuleekorn.m@ku.th

* ผู้ติดต่อหลัก Email: penpit.k@ku.th

* Corresponding author Email: penpit.k@ku.th

2) ผลการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้าน ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ทั้งนักเรียนและผู้สอนเป็นผู้ประเมินหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน ในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม, การเรียนรู้แบบร่วมมือ, วิชาการงานอาชีพ

Abstract

This research objectives were 1) to study levels of moral and ethical behaviors of Grade 4 students, 2) to develop the moral and ethical behaviors of those Grade 4 students using learning management by a Cooperative Learning Management Plan, and 3) to study opinions of those students' parents with the moral and ethical behaviors of those Grade 4 students after learning management by a Cooperative Learning Management Plan. Research instruments were a Cooperative Learning Management Plan of Home Economics, a moral and ethical behavior assessment form for students, a moral and ethical behavior assessment form for teachers, and a questionnaire about the Parents' opinions on student moral and ethical behaviors. The study sample consisted of 160 Grade 4 students in the academic year 2022 and parents of 114 students. The statistic data were analyzed in frequency, percentage, average mean, standard deviation, and t-test.

The research results were as follows:

1) The over all moral and ethical behaviors of Grade 4 students after learning management by a Cooperative Learning Management Plan of the Home Economics evaluated by both the students and the teacher were average at the highest level. The eight moral and ethical behaviors aspects including adherence to the nation – religions - monarchy, honesty, discipline, studious, the livelihood of self-sufficiency, commitment to work, public mind, and love of Thainess. 2) The levels of the eight moral and ethical behaviors aspects of the Grade 4 students by a Cooperative Learning Management Plan were significantly ($p < .05$) higher than before the learning management. 3) As for the opinions of those students' parents on ethical behaviors, the overall opinion was at a high level.

Keyword : Moral and Ethical Behavior, Cooperative learning, Home Economics

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรมนำพาชีวิตให้มีความสุขสมบูรณ์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (Office of the National Education Commission, 2002) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ฉบับล่าสุดได้มีการปฏิรูปการศึกษา ต้องการให้คนไทย ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ได้มีการศึกษาที่เรียกว่าการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ จะต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้มี

ความเจริญเติบโตทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา การจัดการเรียนการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากเรียนรู้ เรื่องอะไรสำคัญจำเป็นที่สุดสำหรับผู้เรียนในเวลานั้น รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถพร้อมทั้งมีสมรรถนะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่ยึดทางสายกลางพอเหมาะพอควรรู้ประมาณตนตามฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง ให้คนไทยทุกคนมีความสุข พึ่งพาตัวเองได้ อนุรักษ์ความเป็นไทยไว้ สามารถนำความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ควบคู่กับการมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความซื่อสัตย์ ความขยัน ใฝ่เรียนรู้ ประหยัดอดออมยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (Office of the Education Council, 2017) การมีคุณธรรมจริยธรรมนั้นเป็นกลไกทางสังคมที่ทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานของ การประพฤติปฏิบัติ เป็นสิ่งที่กำหนดว่าอะไรควรทำหรือไม่ควรทำ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นและจะต้องปลูกฝัง ตั้งแต่เยาว์วัยให้เป็นคนดีมีคุณค่ามีประโยชน์เป็นพลเมืองอันสำคัญที่จะขับเคลื่อนสังคม และประเทศชาติสู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน (Kittiwanno et al., 2010)

ในขณะที่โลกในศตวรรษที่ 21 ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว ผ่านอินเทอร์เน็ต มีเครื่องมืออุปกรณ์ในการเข้าถึง เช่น โทรศัพท์มือถือ iPad คอมพิวเตอร์ การหลั่งไหลของวัฒนธรรมเข้าผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ การรับรู้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไม่มีข้อจำกัดทั้งในด้านเวลาสถานที่ที่เป็นเหตุให้ผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นวัยใด เพศใด ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ พัฒนาตัวเองให้มีความรู้ความสามารถได้แต่สิ่งที่ตรงกันข้ามคือ ทำให้วิถีชีวิตค่านิยมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปและได้เบี่ยงเบนไปจากหลักศีลธรรมจริยธรรมที่สั่งมาของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่เป็นเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ได้รับวัฒนธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาพร้อมกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยี โดยขาดการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบประกอบกับการไม่เป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลในสังคม (Aungurasiri, 2018) อีกทั้งระบบการศึกษาปัจจุบันสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการแข่งขันกันมากขึ้น การเข้ามหาวิทยาลัยที่ดีได้ต้องคัดเลือกจากคะแนนสอบที่สูงที่สุด ทำให้ผู้เรียนต้องแข่งกันกวาดวิชาแข่งกันเรียน เป็นผลให้มีความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากขึ้น หากการคัดเลือกผู้เรียนเข้าสู่มหาวิทยาลัยหากมีการคัดเลือกคนดีเข้าไปเรียนแทนที่จะเลือกเฉพาะคนเก่งเท่านั้น ก็จะทำให้คนดีนั้นสอนง่ายมาก และจะสอนคนดีให้กลายเป็นคนเก่งยิ่งง่ายเข้าไปอีกเพราะคนดีจะเป็นคนเก่งได้โดยอัตโนมัติเนื่องจากเขาไม่ฝักใฝ่ในอบายมุขเขาจึงขยันเรียน ตั้งใจเรียนมุ่งมั่นศึกษาดังนั้นคนดีจึงไม่เสียเวลาในชีวิตของตนไปโดยเปล่าประโยชน์ (Jumsai Na Ayutthaya, 2010)

อย่างไรก็ตามการขาดคุณธรรมของผู้เรียนมีผลเสียหลายด้านไม่เฉพาะแต่ด้านจิตใจและสังคม แต่ยังมีส่งผลกระทบต่อชีวิตทั้งหมดของพวกเขา การสนับสนุนและศึกษาการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมซึ่งถือว่าเป็นคนที่สมบูรณ์แบบทั้งความรู้และจริยธรรม ซึ่งสถาบันการศึกษามีบทบาทและความสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน โดยจัดการเรียนการสอนสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการกระตุ้นให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (Sriplang & Hoksuan, 2015) ซึ่ง สุชาติ นันทะไชย (Nantachai, 2004) กล่าวว่า จริยธรรมมีความสำคัญและมีประโยชน์ทั้งในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลและต่อสังคมโดยรวมในการที่จะสร้างความชื่นชม การยอมรับนับถือและความสุขความเจริญ นอกจากนี้ พระมหาชานนท์ ชัยมงคล (Chaimongkol, 2018) ได้กล่าวถึงลักษณะของจริยธรรม คือ การประพฤติปฏิบัติของตนเองในด้าน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวที การรักษาระเบียบวินัย ความเสียสละความสามัคคี การประหยัด

ความยุติธรรม ความอดุสาหะ และความเมตตากรุณา เพื่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและส่วนรวม ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ในสังคมเดียวกัน การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ผู้ปฏิบัติจะต้องรู้ว่า สิ่งใดถูก สิ่งใดผิด บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้ผู้เรียนได้ถึงจุดหมายปลายทาง เริ่มต้นมาจาก ครอบครัว พ่อแม่ และครู ผู้ที่ทำหน้าที่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเริ่มต้นได้ตั้งแต่เยาว์วัย ด้วยคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีนโยบายการพัฒนาให้เป็น “คณะแห่งคุณธรรม” มีการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ทั้งในกลุ่มผู้บริหาร คณาจารย์บุคลากรและผู้เรียน โดยโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา รับนโยบายมากำหนดพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ 3 เรื่อง ได้แก่ จิตสำนึก มีระเบียบวินัย ความสามัคคี (Phiromkham et al., 2016)

ดังนั้น หากจะลงสู่การปฏิบัติเพื่อจะนำพาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมและเกิดความผาสุกในสังคมได้นั้น ครูผู้ซึ่งเป็นบุคลากรที่สำคัญที่จำเป็นจะต้องมีการอบรมสั่งสอนปลูกฝังให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผ่านกระบวนการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ วิชาการงานอาชีพเป็นวิชาหนึ่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สาระการดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติ จริจจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง มีมาตรฐานการเรียนรู้ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2008) จากหลักสูตรแกนกลางนำลงสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นทฤษฎีการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มีแนวโน้มสามารถนำมาพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมได้ เนื่องจาก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือกระทำผ่านการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนช่วยกันการวางแผนการทำงาน จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้มีการศึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิดมีการปฏิสัมพันธ์กันมีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกันการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของตนเอง (Khaemani, 2007) ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวก การแบ่งปัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประสานความคิดและแนวปฏิบัติที่ทุกฝ่ายยอมรับ พัฒนาตนเองและนำจุดเด่นของแต่ละคนมาใช้ปฏิบัติงานในฐานะสมาชิกกลุ่มที่ดีเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จร่วมกัน รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังเป็นการจัดการเรียนการสอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นเตรียมความพร้อม (2) ขั้นสอน (3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม (4) ขั้นตรวจสอบผลงาน (5) ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม สอดคล้องกับ ชโนทัย บ่วงเพชร (Bongphas, 2019) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม สมาชิกจะต้องวางแผนการทำงานด้วยกัน รู้บทบาทหน้าที่ สมาชิกภายในกลุ่มต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อให้งานสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยและสนใจที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา มาศึกษาวิจัยเพื่อ

พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นการวางรากฐานที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนานักเรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถใช้ทักษะชีวิตที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมกันนั้นเป็นการสร้างสังคมที่มีจิตสำนึกที่ดีและยกระดับจิตวิญญาณของบุคคลให้สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 160 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 160 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 160 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 480 คน และ 2) ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จำนวน 480 คน
กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ใช้ชั้นเรียนเป็นหน่วยของการสุ่มตัวอย่างได้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 160 คน และ 2) ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ปีการศึกษา 2565 ได้มาจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 114 คน
2. ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยในครั้งนี้ใช้ช่วงเวลาการจัดการเรียนการสอน คือ ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2565 ระหว่างเดือนมิถุนายน – ตุลาคม 2565
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ลักษณะพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยประยุกต์จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เรื่องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผ่านกระบวนการเรียนรู้ ใน วิชาการงานอาชีพ ประกอบด้วย 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ความซื่อสัตย์ 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา นี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ใช้รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) มีแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest Design คือ

	T1	X	T2
--	----	---	----

เมื่อ T1 หมายถึง การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมก่อนเรียน (Pre-test)

X หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

T2 หมายถึง การประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมหลังเรียน (Post-test)

2. ประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพกับนักเรียน (Pre - test) โดยประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ผู้เรียนประเมินตนเองเป็นรายบุคคล และ 2) ผู้สอนประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและบันทึกคะแนนก่อนเรียน (สัปดาห์ที่ 1)

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนทั้ง 12 แผนพร้อมทั้งประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมโดยการสังเกตและบันทึกข้อมูลทุกสัปดาห์จนครบ 12 สัปดาห์

4. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน การสังเกตพฤติกรรมและการสัมภาษณ์นักเรียน จากการดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ในแต่ละแผนการสอน จำนวน 12 แผน แผนละ 2 คาบ

5. ประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพกับนักเรียน (Post - test) ด้วยแบบประเมินฉบับเดิม โดยประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ผู้เรียนประเมินตนเองเป็นรายบุคคล และ 2) ผู้สอนประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล เก็บรวบรวมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและบันทึกคะแนนหลังเรียน (สัปดาห์ที่ 12)

6. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม (Pre - test) และหลังการเรียน (Post - test) มาวิเคราะห์และเปรียบเทียบตามวิธีการทางสถิติ

7. ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น โดยเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Forms)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ได้มาจากแบบประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยประเมินแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) ผู้เรียนประเมินตนเองเป็นรายบุคคล และ 2) ผู้สอนประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล มีประเด็นการประเมิน 8 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ในแต่ละด้าน โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	ก่อนเรียน (n=160)			หลังเรียน (n=160)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.36	0.74	มาก	4.76	0.42	มากที่สุด
2) ความซื่อสัตย์	4.33	0.92	มาก	4.88	0.21	มากที่สุด
3) ความมีวินัย	4.53	0.61	มาก	4.81	0.25	มากที่สุด
4) ใฝ่เรียนรู้	4.21	0.70	มาก	4.78	0.35	มากที่สุด
5) อยู่อย่างพอเพียง	4.33	0.84	มาก	4.83	0.27	มากที่สุด
6) มุ่งมั่นในการทำงาน	4.39	0.64	มาก	4.78	0.35	มากที่สุด
7) จิตสาธารณะ	4.43	0.78	มาก	4.67	0.53	มากที่สุด
8) รักความเป็นไทย	4.27	0.70	มาก	4.87	0.26	มากที่สุด
รวม	4.35	0.57	มาก	4.81	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง พบว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D.= 0.74) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D.= 0.42) ด้านความซื่อสัตย์ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.92) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D.= 0.21) ด้านความมีวินัย การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D.= 0.61) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D.= 0.25) ด้านใฝ่เรียนรู้ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.70) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D.= 0.35) ด้านอยู่อย่างพอเพียง การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.84) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D.= 0.27) ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.64) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$,

S.D.= 0.35) ด้านจิตสาธารณะ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.43, S.D.= 0.78) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.67, S.D.= 0.53) และด้านรักความเป็นไทย การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.27, S.D.= 0.70) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.87, S.D.= 0.26)

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ในแต่ละด้านโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	ก่อนเรียน (n=160)			หลังเรียน (n=160)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.15	0.89	มาก	4.58	0.57	มากที่สุด
2) ความซื่อสัตย์	4.26	0.92	มาก	4.65	0.60	มากที่สุด
3) ความมีวินัย	4.26	0.83	มาก	4.64	0.44	มากที่สุด
4) ใฝ่เรียนรู้	4.03	0.83	มาก	4.52	0.54	มากที่สุด
5) อยู่อย่างพอเพียง	4.10	0.95	มาก	4.60	0.51	มากที่สุด
6) มุ่งมั่นในการทำงาน	4.21	0.87	มาก	4.61	0.50	มากที่สุด
7) จิตสาธารณะ	4.22	0.84	มาก	4.61	0.53	มากที่สุด
8) รักความเป็นไทย	4.15	0.82	มาก	4.63	0.53	มากที่สุด
รวม	4.17	0.70	มาก	4.60	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.15, S.D.= 0.89) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.58, S.D.= 0.57) ด้านความซื่อสัตย์ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.26, S.D.= 0.92) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.65, S.D.= 0.60) ด้านความมีวินัย การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.26, S.D.= 0.83) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.64, S.D.= 0.44) ด้านใฝ่เรียนรู้ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.03, S.D.= 0.83) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.52, S.D.= 0.54) ด้านอยู่อย่างพอเพียง การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.10, S.D.= 0.95) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60, S.D.= 0.51) ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.21, S.D.= 0.87) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61, S.D.= 0.50) ด้านจิตสาธารณะ การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.22, S.D.= 0.84) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61, S.D.= 0.53) และด้านรักความเป็นไทย การทดสอบก่อนเรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.15, S.D.= 0.82) และการทดสอบหลังเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.63, S.D.= 0.53)

2. ผลการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จากแบบประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินและนักเรียนประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ดังตารางที่ 3-4

ตารางที่ 3 ผลการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพในภาพรวม โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	t test	sig
ก่อนเรียน	160	4.35	0.57	-6.851	.000*
หลังเรียน	160	4.81	0.18		

หมายเหตุ * ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง พบว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวม หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพในภาพรวม โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t test	sig
ก่อนเรียน	160	4.17	0.70	-4.301	.000*
หลังเรียน	160	4.60	0.38		

หมายเหตุ * ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวม หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพจากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียน หลังเรียนเรียนรู้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	ระดับความคิดเห็น (n=114)		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. นักเรียนแจ้งผู้ปกครองทุกครั้งเมื่ออาจารย์สั่งให้นำอุปกรณ์มาทำกิจกรรมที่โรงเรียน	4.64	0.64	มากที่สุด
2. นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนครบตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม	4.76	0.62	มากที่สุด
3. นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ก่อนมาเรียนจากการดูยูทูป จากการสอบถามผู้ปกครองหรือช่องทางอื่นๆ	4.10	0.90	มาก
4. นักเรียนได้ปรึกษาพูดคุยกับเพื่อนๆภายในกลุ่มผ่านช่องทางต่างๆเพื่อวางแผนเตรียมงานกันล่วงหน้า	4.46	0.84	มาก
5. นักเรียนพูดคุยปรึกษางานกับเพื่อนๆภายในกลุ่มผ่านช่องทางต่างๆและยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่มอย่างมีเหตุผลและเป็นประชาธิปไตย	4.56	0.74	มากที่สุด
6. นักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนมาอย่างเหมาะสมและประหยัด	4.51	0.70	มากที่สุด
7. นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจกระตือรือร้นอยากทำกิจกรรมในวิชาการงานอาชีพ	4.72	0.58	มากที่สุด
8. นักเรียนกลับไปเล่ากิจกรรมที่ทำงานร่วมกันกับเพื่อนๆในกลุ่มด้วยความขัดแย้งกันและหาข้อสรุปไม่ได้	3.07	1.58	ปานกลาง
9. นักเรียนกลับไปเล่ากิจกรรมที่ทำงานร่วมกันกับเพื่อนๆในกลุ่มด้วยความสนุกสนาน สามัคคีและมีความสุข	4.62	0.67	มากที่สุด
10. นักเรียนมีจิตอาสาเสนอตนเองในการเสียสละนำวัสดุอุปกรณ์การเรียนเพื่อกลุ่มเป็นประจำ	4.55	0.63	มากที่สุด
11. นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปฏิบัติที่บ้าน เช่น การประกอบอาหาร	4.09	1.02	มาก
12. ผู้ปกครองได้ส่งเสริมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนด้วยความเต็มใจ	4.79	0.53	มากที่สุด
13. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพในระดับใด	4.69	0.49	มากที่สุด
รวม	4.43	0.47	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.43) เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก คือ ผู้ปกครองได้ส่งเสริมสนับสนุนวัสดุ

ในการเรียนด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 4.79$) รองลงมา คือ นักเรียนเตรียมวัตุดิบอุปกรณ์การเรียนครบตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม ($\bar{X} = 4.76$) และ นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจกระตือรือร้นอยากทำกิจกรรมในวิชาการงานอาชีพ ($\bar{X} = 4.72$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปฏิบัติต่อบ้าน เช่น การประกอบอาหาร ($\bar{X} = 4.09$) อยู่ในระดับมาก

สรุปผล

พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ทั้งจากนักเรียนและผู้สอนเป็นผู้ประเมินสรุปว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ โดยนักเรียนเป็นผู้ประเมินตนเอง สรุปว่าระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้านหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ ด้านรักความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.87$) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 4.83$) ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 4.81$) ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X} = 4.78$) ด้านใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.78$) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X} = 4.76$) และอันดับสุดท้ายด้านมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.67$)

ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน สรุปว่าระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 8 ด้าน หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 4.64$) ด้านรักความเป็นไทย ($\bar{X} = 4.63$) ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และด้านมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.61$) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 4.60$) อยู่ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X} = 4.58$) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.52$)

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก คือ ผู้ปกครองได้ส่งเสริมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนด้วยความเต็มใจ รองลงมา คือ นักเรียนเตรียมวัตุดิบอุปกรณ์การเรียนครบตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม และ นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจกระตือรือร้นอยากทำกิจกรรมในวิชาการงานอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปฏิบัติต่อบ้าน เช่น การประกอบอาหาร อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ ได้มีการประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความถูกต้องทั้งภายในและภายนอก อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากการลงมือกระทำ เป็นผลให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านได้ เช่น กิจกรรมการประกอบอาหาร นักเรียนจะต้องวางแผนแบ่งงาน แบ่งความรับผิดชอบในการนำวัสดุ อุปกรณ์มาทำร่วมกัน ซึ่งจะต้องใช้ความร่วมมือและหลักประชาธิปไตยและนักเรียนทุกคนจะต้องรับบทบาทหน้าที่ของตนเองและมีความรับผิดชอบต่อส่วนตัวและส่วนรวมพร้อมทั้งกลุ่มจะต้องร่วมมือกัน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามเวลาและมีผลงานสำเร็จตามที่อาจารย์มอบหมายได้ สอดคล้องการศึกษาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรมจริยธรรมจากการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่สรุปว่าวิธีการสอนแบบจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือให้คะแนนในทุกด้านอยู่ในระดับสูง (Puachindanate, 2013) และสอดคล้องกับการศึกษาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบบเน้นการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมและแบบเน้นผลสัมฤทธิ์กลุ่มมีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนที่มีความหลากหลายใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้เรียนได้ (Bongphas, 2019)

2. ผลการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายละเอียดของผลการศึกษาในรายด้าน ทั้งจากนักเรียนและผู้สอนเป็นผู้ประเมินพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก คือ ด้านความซื่อสัตย์ แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้แสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความซื่อสัตย์ในขณะที่ทำกิจกรรมในชั้นเรียน เมื่อได้รับการชี้แจงจากครูผู้สอน นักเรียนเชื่อฟัง ทำตามจากกิจกรรมเมื่อครูตรวจเช็คอุปกรณ์ส่วนตัว นักเรียนพูดความจริง ไม่ก้าวก่ายสิทธิ์ของผู้อื่น ผลที่ตามมาคือไม่รับประทานอาหารในขณะที่ประกอบอาหาร ทำตามหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่ก้าวก่ายผู้อื่นทำให้ทำงานอย่างมีความสุขไม่ทะเลาะเบาะแว้ง ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ที่มีการแสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้องประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งกายวาจาใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตคือผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งกายวาจาใจและยึดหลักความจริงความถูกต้องในการดำเนินชีวิตมีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการจัดทำผิดที่มีตัวชี้วัด คือ 1) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกายวาจาใจ และ 2) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งกายวาจาใจ โดยพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียนได้รับคำชื่นชมว่าเป็นเด็กดี นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดี เมื่อนักเรียนได้ฝึกทำงานเป็นนิสัยจะทำให้นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งสอดคล้องกับ

หลักการสำคัญหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา พุทธศักราช 2565 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นค่านิยมร่วมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและจิตสำนึก เพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Suraworachet, 2017) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษาหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยเป็นอันดับสุดท้ายคือ ด้านใฝ่เรียนรู้ ทั้งนี้เพราะวิชาการงานอาชีพเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะมากกว่าการค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่านักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านใฝ่เรียนรู้ เช่นกัน (Chatiyanon, 2018) โดยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการใฝ่รู้นี้ สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ลำดับแรก ได้แก่ ด้านใฝ่เรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNIM = 0.292) (Prasertsin, 2015) ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาต่อไป

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาการงานอาชีพในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีความเฉลี่ยมาก 3 อันดับแรก คือ ผู้ปกครองได้ส่งเสริมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนด้วยความเต็มใจ (\bar{X} = 4.79) รองลงมา คือ นักเรียนเตรียมวัดดุติบอุปกรณ์การเรียนครบตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม (\bar{X} = 4.76) และนักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจกระตือรือร้นอยากทำกิจกรรมในวิชาการงานอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.72) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของครูผู้สอน ที่พบว่า นักเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้ทำงานสำเร็จ ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และ พยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำงานได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.61) โดยสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา พุทธศักราช 2565 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นค่านิยมร่วมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มาตรฐานที่ 3 การมีส่วนร่วม มีจิตสาธารณะ (Contribution) นักเรียนมีโอกาสในการเรียนรู้ที่มีความเท่าเทียมกัน ได้รับการส่งเสริมความสามารถทางสังคมและการมีส่วนร่วมในการสร้างคุณค่าของตนเอง ครอบครัวและสังคม มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นในการทำงาน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและจิตสำนึกเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนช่วยในการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนได้ดี ดังนั้นหากต้องการพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะเช่นใดการนำวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยกระบวนการกลุ่ม มาใช้จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ทั้ง 8 ด้านของนักเรียนมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นในระดับมากที่สุด แต่ด้านการใฝ่รู้เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ควรเพิ่มกิจกรรมการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อเน้นทักษะการถ่ายโยงการเรียนรู้ บูรณาการ ให้พัฒนาไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นี้คงทนต่อไป

3. วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักเรียนอยากทำกิจกรรมในชั้นเรียน ผู้ปกครองสามารถให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปฏิบัติต่อบ้าน โดยผู้ปกครองจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ให้โอกาสนักเรียนได้ฝึก เช่น การทำอาหาร มีส่วนร่วมช่วยรับผิดชอบงานบ้านอย่างสม่ำเสมอ การเก็บของเมื่อเลิกเล่น เลิกใช้แล้ว เป็นการฝึกความมีวินัยให้กับเด็กอีกด้วย และการสร้างสื่อสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน จะนำไปสู่ความไว้วางใจที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เต็มใจในการทำกิจกรรมร่วมกัน การอบรมเลี้ยงดูเด็กในทิศทางเดียวกัน ความร่วมมือที่ดีของผู้ปกครองกับโรงเรียนหรือครูนั้น จะช่วยพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งการพัฒนาพฤติกรรมนั้นต้องมีการส่งเสริม กระตุ้นอย่างต่อเนื่อง ทำอย่างสม่ำเสมอ ถ้าร่วมมือกัน ทำทั้งที่บ้านและโรงเรียน จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมนั้นอย่างคงทน

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อเนื่องถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างน้อยปีการศึกษาละครั้ง เพื่อนำผลมาพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมจริยธรรมให้มีความคงทนของพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น

2. การใช้เทคนิคการเรียนแบบร่วมมือนี้ อาจใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบอื่นที่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน มาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Aungurasiri, A. (2018). Moral Ethics and Development of Learners in Thailand 4.0. *Journal of Educational Innovation and Research*, 2(2), 81-91.

Bongphas, K. (2019). *The Effects of Physical Education Learning Management Using Cooperative Learning Techniques on Desirable Characteristics of Lower Secondary School Students* [Master of Education, Srinakharinwirot University].

Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2008). Indicators and core learning content. Learning about careers and technology According to the basic education core curriculum. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand.

- Chaimongkol, C. (2018). *The Study of Moral and Ethical Development of Students at Anuban Wat Parinayok School Under Bangkok Primary Educational Service Area Office* [Master of Education, Krirk University].
- Chatiyanon, B. (2018). Study on the Desirable Characters of Students at The Demonstration School of Silpakorn University. *Veridian E-Journal, Silpakorn University, 11(3)*, 84-99.
- Jumsai Na Ayutthaya, A. (2010). *Virtue brings knowledge, revised edition*. Bangkok:Free Mind.
- Khaemani, T. (2007). *Teaching format: multiple choices*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Kitiwanno, A., Chayasitthi, S., Sangwaro, S., & Sukjeen, A. (2010). Learning Strategies In Order To Develop Students' Morality and Ethics Though The Threefold. *Thammawit Journal, 2(2)*, 365-366.
- Nantachai, S. (2004). *Ethics and codes for teachers*. Bangkok: Department of Education Faculty of Education.
- Office of the Education Council . (2017). National Education Plan 2017 - 2036. Bangkok: Phrik whan Graphic. [translated]
- Office of the National Education Commission. (2002). National Education Act. Bangkok: Phrik whan Graphic.
- Phiromkham, B., Suwan, S., Poolsri, W., Kaewcharatwilai, T., Chumsai Na Ayutthaya, S., Krua-in, N., Chowpanich, K., Thongperm, O., Kanlueang, T., Udomsri, N., Thanatchayaitdej, P., Rasamee, S., Nukuntham, K., Soikhiri, T., Fakcharoenpol, W., Pupaniad, S., Chantrasukri, S., Srianantakom, S., Phoblarp, C., Chansi, P. (2016). *Development on ethics and desirable behaviors at Faculty of Education and Development Science*. Nakhon Pathom: Kasetsart University.
- Prasertsin, U. (2015). Needs Assessment for Developing the Eight Desired Characteristics of Secondary School Students. *Journal of Library and Information Science Srinakharinwirot University, 8(2)*, 56-68.
- Puachindanate, C. (2013). Co-operative Learning Experience Management in the Occupational Work and Technology Course on Learning Achievement and Moral Virtue of the Level of Grade 1 Students: Chulalongkorn University Demonstration School. *Journal of Education Studies, 41(4)*, 1-15.
- Sriplang, P., & Hoksuan, P. (2015). A Study for Developing Ethics of Students through the Use of Metacognition. *Journal of Nakhon Phanom University, 5(2)*, 7-16.
- Suraworachet, A. (2017). *A Model of Self – Honesty Behavioural Development in Primary School Students using Participatory Action Research*. [Doctor of Philosophy in Educational Administration, Burapha University].
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper. & Row.